

Ο σημαντικότερος εχθρός των φοινικοειδών, το έντομο
Rhynchophorus ferrugineus (Coleoptera: Curculionidae, Dryophorinae)
(κόκκινος ρυγχωτός κάνθαρος των φοινικοειδών)

Το *Rhynchophorus ferrugineus* (κόκκινος ρυγχωτός κάνθαρος των φοινικοειδών, Red palm weevil, Coconut weevil, Asiatic palm weevil, Indian red palm weevil) θεωρείται σήμερα ως ο σημαντικότερος εχθρός των φοινικοειδών. Αποτελεί το σημαντικότερο εχθρό των καλλιεργειών χουρμαδιάς στην Ασία και τη βόρεια Αφρική αλλά και των καλλωπιστικών φοινικοειδών σε όλες τις μεσογειακές Προσβάλλει πολλά είδη φοινικοειδών όπως *Areca catechu*, *Arenga pinnata*, *Borassus flabellifer*, *Caryota maxima*, *C. cumingii*, *Cocos nucifera*, *Corypha gebanga*, *C. elata*, *Elaeis guineensis*, *Livistona decipiens*, *Metroxylon sagu*, *Oreodoxa regia*, *Phoenix canariensis*, *Ph. dactylifera*, *Ph. sylvestris*, *Sabal umbraculifera*, *Trachycarpus fortunei*, *Washingtonia filifera* κ.α., καθώς και τα *Agave americana* και *Saccharum officinarum*.

Η προσβολή ενός φοινικοειδούς από το *Rhynchophorus ferrugineus* ξεκινά από την κορυφή (στεφάνη) όπου τα θηλυκά ωτοκοούν. Οι προνύμφες ανοίγουν στοές έως και ένα μέτρο κατά μήκος του κορμού αλλά και κατά μήκος των βάσεων των φύλλων. Η προσβολή οδηγεί στο θάνατο το φοινικοειδές.

Το *R. ferrugineus* έχει καταγραφεί σε πολλές χώρες της Ωκεανίας (Αυστραλία, Νέα Παπούα-Γουινέα, νήσοι Σολομώντος) και της Ασίας (Μπαγκλαντές, Μπαχρέιν, Καμπότζη, Κίνα, Ινδία, Ινδονησία, Ιράκ, Ιράν, Ιαπωνία, Κουβέιτ, Λάος, Μαλαισία, Myanmar, Ομάν, Πακιστάν, Φιλιππίνες, Κατάρ, Σαουδική Αραβία, Ιορδανία, Σρι Λάνκα, Ταϊβάν, Ταϊλάνδη, Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα, Βιετνάμ). Τα τελευταία έτη έχει επεκταθεί σε Μεσογειακές χώρες (Αίγυπτος, Ισραήλ, Παλαιστινιακή αρχή, Συρία, Τουρκία, Ισπανία, Ιταλία, Γαλλία, Κύπρος).

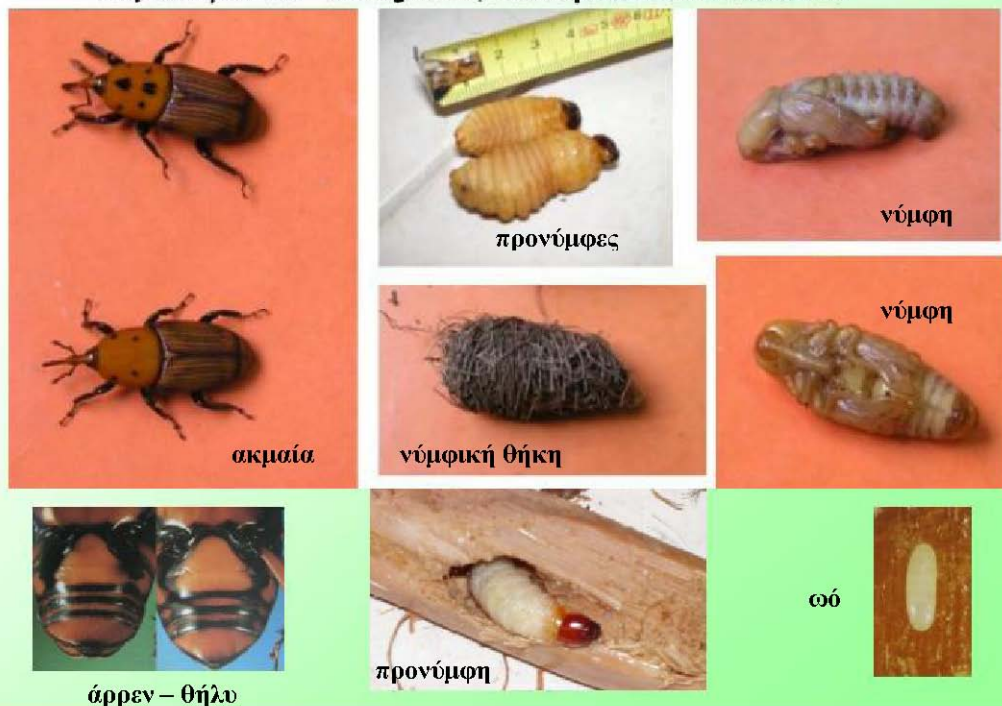
Το *R. ferrugineus* βρέθηκε για πρώτη φορά στην Ελλάδα, στην Κρήτη (Χερσόνησος, Ν. Ηρακλείου) το Νοέμβριο του 2005 σε δείγματα που προσκομίστηκαν στο Μπενάκειο Φυτοπαθολογικό Ινστιτούτο. Ήδη έχει επεκταθεί σε όλη την Κρήτη προκαλώντας μεγάλες καταστροφές. Στην υπόλοιπη Ελλάδα έχει προκαλέσει επίσης μεγάλες καταστροφές στη Νήσο Ρόδο, στο Νομό Ηλείας, στην Αττική, τη Βοιωτία και τη Εύβοια.

Για την αντιμετώπιση του *Rhynchophorus ferrugineus* απαιτείται:

1. **απαγόρευση** εισαγωγής φυτών φοινικοειδών με διάμετρο κορμού μεγαλύτερη των 5cm από χώρες (ή περιοχές χωρών) στις οποίες έχει καταγραφεί το έντομο αυτό. Τα επιτρεπόμενα προς εισαγωγή φοινικοειδή πρέπει να προέρχονται μόνο από περιοχές όπου δεν έχει εμφανιστεί το συγκεκριμένο πρόβλημα.
2. **απαγόρευση** διακίνησης φυτών φοινικοειδών από τις περιοχές της χώρας μας στις οποίες διαπιστώνεται το έντομο αυτό.
3. υποχρεωτική καταστροφή όλων των προσβεβλημένων φοινικοειδών (ή φυτοϋγειονομικά ασφαλής αφαίρεση της προσβολής), που θα συνοδεύεται με πλήρη και λεπτομερή καταγραφή των ευρημάτων (τοποθεσία, ξενιστές, σημεία προσβολών επί των φοινικοδένδρων, σύνθεση του ευρισκόμενου πληθυσμού του *R. ferrugineus*) και ενημέρωση της υπηρεσίας μας.
4. επεμβάσεις στα γειτονικά φοινικοειδή με εντομοπαθογόνους νηματώδεις ή άλλα εγκεκριμένα σκευάσματα ή μεθόδους.
5. εγκατάσταση εκτεταμένου και συστηματικού δικτύου παγίδευσης του εντόμου (μόνο στα σημεία που έχουν παρατηρηθεί προσβολές).

Πρέπει επίσης να σημειωθεί ότι η παρουσία του *Rhynchophorus ferrugineus* στην Κρήτη αποτελεί σοβαρή απειλή για το ενδημικό είδος *Phoenix theophrasti*. Το είδος απαντάται σε πολλά σημεία στην Κρήτη με πιο γνωστό το φοινικόδασος του Βάι. Σε σχετικό πειραματισμό στο Μπενάκειο Φυτοπαθολογικό Ινστιτούτο έχει διαπιστωθεί ότι το *R. ferrugineus* προσβάλλει και καταστρέφει και το *Ph. theophrasti*.

Rhynchophorus ferrugineus, Coleoptera: Curculionidae

Προσβολή σε κανάοιο φοίνικα